

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „СЧЕТОВОДСТВО НА БАНКИТЕ“

ЗА СПЕЦ: „Счетоводство и одит“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 15 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	15
в т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	9
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165
в т.ч.:	
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	8
• САМОПОДГОТОВКА	157

Изготвили програмата:

1.
(гл.ас.д-р Надежда Попова)

2.
(гл.ас.д-р Румяна Маринова)

Ръководител катедра:
„Счетоводна отчетност“ (доц. д-р Слави Генов)

I. АНОТАЦИЯ

С изучаването на дисциплината „Счетоводство на банките” студентите от специалност „Счетоводство и одит” получават теоретични познания и практико-приложни умения относно организацията на счетоводството и изготвянето на финансовите отчети в търговските банки.

Дисциплината надгражда знанията на студентите от счетоводни дисциплини, изучавани в предходни семестри. Като цяло, учебният материал задълбочава познанията на студентите в банковата сфера.

Учебното съдържание на дисциплината по-конкретно включва: организация и отчитане на безналичните плащания в страната и на презграничните преводи, отчитане на предоставените кредити и други финансови активи, отчитане на привлечения капитал, особености в отчитането на приходите и разходите, отчитане на собствения капитал, особености при отчитането на емисионно-касовите операции и специфика при годишното приключване и съставянето на годишния финансов отчет.

С изучаването на тези въпроси студентите от специалност „Счетоводство и одит” получават основополагащи знания в сферата на банковото счетоводство, необходими за успешната им реализация като счетоводители или други икономически специалисти в стопанската практика. Тези знания развиват способността в студентите за придобиване на нови знания и умения, не само в сферата на банковото счетоводство, но и по други икономически дисциплини.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
Тема 1: Характеристика на дейността и на счетоводството на банките.	
1.1.	Същност на банковата система. Банковата дейност като обект на отчитане.
1.2.	Особености на банковата отчетност. Счетоводна политика на търговските банки.
Тема 2: Отчитане на безналичните разплащания в РБългария.	
2.1.	Организация на системата за безналични разплащания. Форми на безналични плащания.
2.2.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с кредитен превод в страната.
2.3.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с директен дебит в страната.
2.4.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с банкови карти в страната.
2.5.	Същност и видове акредитиви. Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с акредитиви в страната.
Тема 3: Отчитане на презграничните преводи.	
3.1.	Характеристика и специфика при отчитането на презграничните преводи.
3.2.	Изграждане на европейската платежна зона СЕПА (SEPA).
3.3.	Организация на разплащателния процес и отчитане на плащанията с презграничен кредитен превод.
3.4.	Организация на разплащателния процес и отчитане на презграничните плащания с директен дебит.

3.5.	Организация на разплащателния процес и отчитане на презграничните плащания с акредитиви.
3.6.	Организация на разплащателния процес и отчитане на презграничните плащания с чекове.
Тема 4: Отчитане на предоставените кредити.	
4.1.	Характеристика на кредитната дейност като обект на отчитане. Класификация на предоставените банкови кредити.
4.2.	Характеристика на основните форми на кредитите: стандартен кредит, контокорентен кредит /овърдрафт/, сконтов кредит, акцептен кредит, ломбарден кредит, авалов кредит, банкови гаранции, кредит по кредитни карти, факторинг.
4.3.	Организация и методология на отчитането на кредитите.
4.4.	Етапи на кредитната дейност на банките и тяхното отчитане.
Тема 5: Отчитане на финансовите активи на банките.	
5.1.	Характеристика на финансовите активи.
5.2.	Видове финансови активи.
5.3.	Отчитане на финансовите активи в банките.
Тема 6: Отчитане на привлечения капитал в търговските банки.	
6.1.	Класификация на привлечения капитал. Общи условия за откриване и закриване на банкови сметки.
6.2.	Отчитане на привлечените средства по депозитни и спестовни сметки.
6.3.	Отчитане на привлечените средства по разплащателни и други сметки.
6.4.	Общ ред и нормативна регламентация на получените от търговските банки кредити. Отчитане на получените от търговските банки кредити.
6.5.	Отчитане на банковите облигационни заеми (дълговите финансови инструменти).
Тема 7: Особенности в отчитане на разходите в банките.	
7.1.	Характеристика на разходите като обект на отчитане в банките.
7.2.	Отчитане на финансовите разходи.
7.3.	Отчитане на разходите по икономически елементи.
7.4.	Отчитане на разходите за бъдещи периоди.
Тема 8: Особенности в отчитане на приходите в банките.	
8.1.	Характеристика на приходите като обект на отчитане в банките.
8.2.	Отчитане на финансовите приходи.
8.3.	Отчитане на приходите от продажби и други приходи.
8.4.	Отчитане на приходите за бъдещи периоди.
Тема 9: Отчитане на собствения капитал на търговските банки.	
9.1.	Характеристика на собствения капитал като обект на отчитане.
9.2.	Отчитане на основния капитал.
9.3.	Отчитане на резервите.
9.4.	Отчитане на финансовия резултат на търговските банки.
Тема 10: Отчитане на емисионно-касовите операции.	
10.1.	Характеристика на емисионната дейност на БНБ и отчитане на емисионните операции.
10.2.	Отчитане на изваждането от обръщение на негодни парични средства и при парична обмяна.
10.3.	Организация и отчитане движението на парични средства в банковата система.
10.4.	Отчитане на касовите операции в банките в левове и валута.
Тема 11: Финансови отчети на банките.	
11.1.	Състав и обхват на финансовите отчети на търговските банки.
11.2.	Етапи на годишното счетоводно приключване

11.3.	Специфика в изготвяне на отчета за финансовото състояние на търговските банки (счетоводен баланс).
11.4.	Специфика в изготвяне на отчета за всеобхватния доход на търговските банки (отчет за доходите).

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Учебните ресурси, чрез които се осъществява учебния процес по дисциплината „Счетоводство на банките“ в дистанционна форма на обучение са електронен учебник, електронно учебно помагало, мултимедийни презентации.

Обучението по дисциплината включва няколко основни вида учебни дейности, които способстват за по-лесното и по-добро усвояване на учебния материал, а именно: предварително уточнено разписание на срещите с преподавателя, предоставяне на достъп до база от данни с необходима информация за самоподготовка, участие в дистанционни форуми за обсъждане на различни теми.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Задание	1	80
	Общо за семестриален контрол:	1	80
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен тест)	1	85
	Общо за сесиен контрол:	1	85
	Общо за всички форми на контрол:	2	165

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Счетоводство на банките“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Костова, Н. и др. Счетоводство на банките, „АКТИВ-К”ООД – Варна, 2010 г.
2. Атанасова, А. и др. Сборник от задачи и тестове по счетоводство на банките, „ АКТИВ-К ”ООД – Варна, 2010 г.
3. Стоянов, Ст. и др. Банково счетоводство, УИ”Стопанство”, София, 2012 г.
4. Ималова, Д. и др. Банково счетоводство, АИ”Ценов”, Свищов, 2014 г.
5. Маринова, Р., Атанасов, Ат. Приложението на новия формат за електронна отчетност XBRL като предпоставка за устойчиво развитие. – У п р а в л е н и е и устойчиво развитие, бр.5, 2012 г., с. 106-111.
6. Маринова, Р., Атанасов, Ат. Нефинансовата информация във финансовите отчети като елемент на корпоративната социална отговорност и предпоставка за устойчиво развитие. - У п р а в л е н и е и устойчиво развитие, 2014 г., с. 60-66.
7. Маринова, Р. Новите правила относно пруденциалните изисквания за кредитните институции”, изд. Наука и икономика, Варна, 2015 г. с. 129-138.
8. Попова-Йосифова, Н. Информационна полезност на оповестяванията относно справедливата стойност във финансовите отчети на банките. МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ „ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА В РАЗВИТИЕТО НА ИКОНОМИКАТА” ИУ-ВАРНА, 10-11 май, 2012 г. Сборник с доклади, с.389-395
9. Попова-Йосифова, Н. Прозрачност на оповестяванията относно обезценката на предоставени кредити във финансовите отчети на банките. Научна конференция на тема: „Качество и полезност на счетоводната информация”, Варна, 28-29/09/2012, Сборник с доклади, с. 214 - 224
10. Попова-Йосифова, Н. Обезценката на кредити като управленски инструмент за публичните банки. Международной научно-практической конференции „Украина – България – Европейский союз: современное состояние и перспективы”, Варна, 17/09/2013, Сборник с доклади, с. 397 – 402
11. Попова-Йосифова, Н. Счетоводно третиране на предплатените карти като вид иновативен банков продукт. Десета международна научно-приложна конференция „Икономика и мениджмънт на иновациите – съвременни теории и практики”, Варна, 02-05/07/2014, Сборник с доклади, с. 238 – 243
12. Попова-Йосифова, Н. Применимость МСФО 13 “Оценка по справедливой стоимости” в отчетности публичных банков Болгарии, III Международна научна конференция УКРАИНА – БЪЛГАРИЯ – ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ: СЪВРЕМЕННО СЪСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВИ, 16 септември 2014 г. Сборник с доклади, с. 306-310
13. Филипова, Ф. и др. Прилагане на МСС/МСФО в България: Състояние и резултати, ИУ-Варна, Изд-во „Наука и икономика”, 2013 г.
14. Валутен закон.
15. Закон за мерките срещу изпирането на пари.
16. Закон за ограничаване на плащанията в брой.
17. Закон за Българската народна банка.
18. Закон за кредитните институции.

19. Закон за платежните услуги и платежните системи.
20. Закон за потребителския кредит.
21. Закон за гарантиране на влоговете в банките.
22. Закон за банковата несъстоятелност.
23. Закон за счетоводството.
24. Търговски закон.
25. Наредба № 3 за условията и реда за изпълнение на платежните операции и за използване на платежни инструменти.
26. Наредба № 7 за организацията и управлението на рисковете в банките.
27. Наредба № 8 за капиталовите буфери на банките.
28. Наредба № 13 за прилагане на международен номер на банкова сметка и за банковите кодове.
29. Наредба № 16 на БНБ за лицензиране на платежните институции, дружествата за електронни пари и операторите на платежни системи.
30. Указания на БНБ